

La cultura transgènica

Published by [Interacció](#) [1] on 11/02/2014 - 11:54 | Last modification: 12/03/2026 - 12:03

En els darrers anys s'ha obert amb força un debat sobre qui produeix, gestiona i legitima la cultura. En aquest article, Helena Ojeda utilitza la metàfora de la “**cultura transgènica**” per descriure els processos en què pràctiques culturals nascudes en l'àmbit comunitari acaben absorbides o redefinides per les institucions i el mercat. El text parteix d'una discussió al Fòrum Indigestió que confrontava dues visions: la cultura com a espai de producció col·lectiva i la cultura organitzada segons la lògica de les indústries culturals.

La lectura posa el focus en una tensió que travessa moltes polítiques culturals: **què passa quan les formes culturals comunitàries entren en els circuits institucionals**. El text convida a pensar com es poden reconèixer i sostenir aquestes pràctiques sense neutralitzar el seu potencial crític ni diluir-ne l'autonomia.

Helena Ojeda | [Nativa](#) [2]

Al Fòrum Indigestió del passat 13D es proposava un debat sobre dues visions de la cultura: la gestió comunitària i les indústries culturals. El diàleg es provava entre la reivindicació del retorn a la comunitat del que aquesta produeix -expropiat pel mercat-, i el mercat, personificat en aquest cas en un representant de l'Administració pública. Tela.

Una administració seduïda per la idea de les indústries culturals que, provant de complaure amb paraules molt ben dites les raons de l'interès comunitari, en un moment donat del debat, en un fals consens, va arribar a convenir en què les indústries culturals ni existeixen al nostre país, ni en calen. Vaja, un no-debat. Potser dos monòlegs antagònics, un dels quals provava de saltar a la pista de l'altre per fer veure, o creure's, que jugaven junts contra ningú.

Aviam, o l'interès comú, o el particular; o la riquesa pública, o la d'unes quantes butxaques llestes. Ens trobàvem al davant d'una administració amable entestada a vendre'ns uns suposats beneficis socials per mitjà de polítiques culturals mercantilistes. Desconec exemples de privatització d'allò públic al nostre país que no vagin en contra de l'interès social. En aquest punt, podríem obrir un altre debat sobre alternatives, en el marc de l'economia social i el cooperativisme, per la gestió dels recursos públics. Potser trencaríem amb aquest dualisme públic-privat, doncs és l'ànim del lucre capitalista el que sempre, per la seva raó de ser, anirà en detriment de l'interès comú.

Davant la dialèctica administració-mercat amb què topava inevitablement qui provava de defensar l'interès comunitari (guanyador moral del fòrum, del bàndol de la lluita quotidiana dels tossuts i somrients vençuts, militants del dia a dia), em vaig preguntar quin paper hi jugava la societat o, més ben dit, el teixit social: com a àrbitre, com a públic, com a reserva? I seria públic l'espectador que aplaudeix o xiula? Com interpel·lava aquell diàleg a la societat? Volia estirar del fil penjant d'un teixit que transparentava. Trobava a faltar una interpel·lació a

l'Administració des d'un nosaltres, o el que és el mateix, des de la societat organitzada. O la societat es representa a ella mateixa o ningú la representa. O la societat s'hi presenta, apareix en escena, escriu el guió i dirigeix la trama, o només queda, posem per cas... mercat. Ara no parlo d'un fòrum, sinó del dia a dia. De les nostres vides.

Ja té delictes que calgui recordar a l'Administració que l'interès que li correspon defensar és el públic, el relatiu a la comunitat; allò comú de què pot fer ús, compartir, veure o saber tot el veïnat d'una comunitat. Perquè com diu la dita popular, bé del comú, bé de ningú. Ben senzill.

Cal posar l'Administració al seu lloc i, per fer-ho, cal que ocupem nosaltres el nostre. I això depèn, només, de la nostra voluntat i capacitat per desobeir el capritx de qui confon govern amb dirigisme autoritari. Convindria, doncs, que no ho confonguem nosaltres.

I és que a l'Administració no li correspon el paper de "proveïdora de cultura", sinó la redistribució dels recursos que nosaltres generem per a l'autogestió comunitària, en un diàleg d'horizontalitat amb el teixit social. I com l'esforç per l'horizontalitat no sorgirà, de moment, de qui ostenta un càrrec públic, aquest diàleg no és possible si no entrem als seus despatxos i exigim que mirin cap on han de mirar.

Llegiu l'article sencer a [Nativa](#) [3]

Categories: Article

Categories: Articles i anàlisi

Tags: governança cultural

Tags: equipaments culturals

Tags: participació cultural

- [4]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/news/2014/cultura-transgenica>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <http://www.nativa.cat/>

[3] <http://www.nativa.cat/2014/02/la-cultura-transgenica/>

[4] <https://interaccio.diba.cat/node/4719>